

Vážení občania,

dnes bola do Prezidentského paláca doručená demisia podpredsedu vlády a ministra hospodárstva za stranu Sloboda a Solidarita Richarda Sulíka.

Vládna koalícia ma za sebou obdobie hľadania konsenzu, pričom ku dnešnému dňu je zrejmé, že dohodu nenašli a vzájomnú dôveru medzi lídrami sa nepodarilo obnoviť.

Slovensko dva mesiace čakalo na to, aby vládna koalícia prestala riešiť samú seba a venovala sa predovšetkým riešeniu problémov krajiny. A v posledný deň ultimáta prišlo nové ultimátum z druhej strany. To vážne musel čakať minister financií so svojím krokom dva mesiace na poslednú hodinu pred podaním demisií? Namiesto riešenia pokračuje nekonečný seriál, ktorý už nikto nechce sledovať. Takto sa vládnuť nedá a nemá.

Dva mesiace je dostatočne dlhý čas na to, aby sa aktéri s požiadavkami vzájomne oboznámili a preukázali schopnosť vládnuť. Hovoriť dnes jedným dychom o zodpovednosti a prísť s novými podmienkami v poslednej chvíli je hlboký rozpor medzi slovami a činmi. Ak ste nedokázali za dva mesiace nájsť východisko z koaličnej krízy, ako chcete riešiť všetky závažné krízy, ktoré na Slovensko dopadajú?

Slovensko čelí naraz inflačnej, geopolitickej, energetickej a klimatickej kríze v podobe enormného sucha. K tomu podľa lekárov kolabuje zdravotníctvo, mnohí zamestnávateľia volajú o pomoc a hrozia prepúšťaním, samosprávy hrozia zvyšovaním miestnych daní, aby mohli kúriť a svietiť. Ľudia sa prepádajú do príjmovej chudoby a ich hnev dosahuje rekordnú úroveň.

Viete ako situáciu na Slovensku hodnotia ľudia ktorých stretávam v rôznych regiónoch? Naposledy na Hornej Nitre, na Gemeri, na Kopicaniach. Voľný pád a chaos. Občania Slovenska trpezlivo dva mesiace čakali na výsledok, ktorý bol zdá sa zrejmý už na začiatku júla. Nehazardujme ďalej s ich trpezlivosťou.

Vládu Eduarda Hegera som minulý rok vymenovala s tým, že disponovala väčšinou podporou v parlamente, ktorá vzišla z posledných volieb. Legitimita vlády založená na parlamentnej väčšine nie je len ústavnou tradíciou, ale praktickým a nevyhnutným predpokladom schvaľovania zákonov a základným nástrojom vládnutia.

Preto som dnes premiéra Hegera požiadala o nasledovné.

Aby mi včas predložil zoznam nominantov, ktorých chce navrhnúť na štyri uvoľnené ministerské posty v prípade, že v pondelok dostanem demisie ďalších troch ministrov zo strany SaS. Zároveň som premiéra tiež požiadala, aby mne aj verejnosti čo najskôr predstavili spôsob, akým bude jeho menšinová vláda vládnuť a získavať v parlamente podporu pre dôležité zákony. Lebo vláda bez parlamentnej väčšiny je znefunkčnenou vládou, čo nedávno povedal aj sám premiér. Ale hlavne, aby sa toto obdobie ultimát a vzájomných obviňovaní už pondelkom skončilo.

Ako prezidentka mám povinnosť zabezpečiť riadny chod ústavných orgánov. Koaličná rada takýmto orgánom nie je, a preto som do rokovaní koaličných lídrov doteraz nevstupovala.

Vláda však ústavným orgánom je a mala by byť funkčná za každých okolností. A v čase krízy ešte viac. Nachádzame sa v extrémne náročnej dobe, ktorá si vyžaduje pevnú a funkčnú vládu. V mnohých európskych krajinách vidíme, že vlády sa pripravujú na najbližšiu zimu sadou úsporných opatrení, krokmi pomoci jednotlivým skupinám obyvateľov aj podnikateľom. Tým by sme tieto dni mali žiť aj my.

Dámy a páni,

naším spoločným cieľom musí byť funkčná demokratická vláda, ktorá Slovensko prevedie náročným obdobím.